

BİLGİ BOMBARDIMANI VE CEHALET

Aydınlık Dergisi, 30 Eylül 2001

Yıldırım Koç

Geçen hafta İstanbul'da Alman Sendikalar Federasyonu (DGB) ile TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların üyesi genç işçilerin ortak bir eğitim seminerinde konuşmacıydım. Almanya'dan gelenler 20-25 yaşlarındaki gençlerdi. Türkiye'de sendikacılık hareketinin durumunu ve sorunlarını anlatırken, doğal olarak ulusötesi sermayeye ve onun beyni ve sözcüsü konumundaki IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü'ne de değindim. Bir ara Alman gençlerden biri söz aldı ve konuşmamda geçen ve bilmedikleri birkaç kavramın açıklanmasını istedi. İnsanın inanası gelmiyor ama, soruyu soranın bilmediği kavramlardan biri "IMF" idi. Ben de mecburen zamanımın bir bölümünü bu ve kardeş kuruluşlarının ne olduğunu, bizim gibi ülkelerde ne yapmaya çalıştıklarını anlatmaya ayırmak zorunda kaldım.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde bir taraftan bir bilgi bombardımanı yaşanıyor, diğer taraftan özellikle toplumsal ve siyasal gelişmeler karşısında müthiş bir cehalet. 6-7 yıl önce İsrail'deki bir toplantıda, Kanada Sendikalar Konfederasyonu Genel Başkan Danışmanı ile konuşuyorduk. Türkiye'den olduğumu öğrenince, Türkiye'nin neresi olduğunu sormuştu. Yanındaki arkadaşı ise, mahçup bir ifadeyle arkadaşının açığını kapatmaya çalışmış, Bizans ve Osmanlı'yı da içeren kısa bir yanıt vermişti.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki cehalet konusunda karşılaştığım en ilginç örnek, ünlü tarihçi Eric Hobsbawm'un 1994 yılında yayımlanan ünlü kitabının önsözünde yer alıyor (**Aşırılikler Çağı, Kısa Yirminci Yüzyıl, 1914-1991**, Londra, 1994, s.3). Hobsbawm bu kitabı bu biçimiyle yazmasının nedenlerini özetlerken, bu yüzyıla ilişkin temel bazı bilgilerin bilindiği düşüncesinin yanlış olduğunu belirtiyor ve "zeki bir Amerikalı öğrencinin, 'İkinci Dünya Savaşı' ifadesinin, geçmişte bir 'Birinci Dünya Savaşı' olduğu anlamına mı geldiği sorusu" ile karşılaştığını anlatıyor.

Gerçekten de gelişmiş kapitalist ülkelerde özellikle internetle birlikte akıl almaz bir bilgi yığılması söz konusu. Ancak bilimsel yöntem "temel önemde olanla temel önemde olmayana ayırabilme" yetisini geliştirmemişse, insan bilgiye boğuluyor, ancak dünyayı kavrayamıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki birçok insan, hayatlarını ve hayatlarımızı biçimlendiren ana etmenler konusunda ciddi bilgiler de edinmiyor, değerlendirme yapacak özelliklerini de geliştirmiyor. Ben ABD'ye hiç gitmedim. Ancak ABD'de uzun süre yaşayan Türk arkadaşlarım var. Hepsinin ortak gözlemi, sıradan Amerikalı ile politika konuşmaya başladığınız an araya bir soğukluğun girdiği. Özellikle ABD'de dünyadaki tüm gelişmeleri izleyen ve yönlendiren küçük bir azınlık; buna karşılık dünyadan habersiz, kendi ülkelerinin ve hatta kendi eyaletlerinin sınırlarını aşamayan büyük çoğunluk var. Bu büyük çoğunluğun değişebilmesi de, sıkıntılarının yaşanmasıyla ve hayatın zorlanmasıyla olacak.

Türkiye'de ise ne kadar farklıyız. Her köy kahvesinde, her işyerinde, her okulda her gün Türkiye'nin sorunları konuşulur. Herkes politikayla içiçedir. Bazen, gerektiğinden daha fazla içiçedir. Bu özelliğimizin olumsuz yanları da var ama, bir seçim yapmak zorunda kalsam, kesinlikle IMF'yi bilmeyenleri, "Birinci Dünya Savaşı"na duymamış olanları, Türkiye'nin yerini bilmeyenleri seçmem. Bizdeki çokbilmişliğin giderilmesi ve ciddi bilimsel bilgi ve yöntem dayandıran yaklaşımların giderilmesi, gelişmiş kapitalist ülkelerde politikadan koparılmış insanların kendi yaşamlarını biçimlendirme ve yönlendirmede rol alma niyetlerini geliştirmekten çok daha kolay. Bu nedenle, gerçek demokrasinin gelişme şansı da bizde daha fazla.